

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Декан
Педагогічного факультету

_____ Т.О.Олефіренко
(підпис)

« ____ » _____ 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни
ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНИХ ВИМІРЮВАНЬ
ТА МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ ОСВІТИ

освітнього рівня магістр

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 013 Початкова освіта
(код і назва спеціальності)

Освітньо-наукова програма:

Початкова освіта та методика математики у ЗВО
Початкова освіта та методика мови у ЗВО
Початкова освіта та методика природознавства у ЗВО
Менеджмент у початковій освіті

Шифр за навчальним планом **СВ04**

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми з дисципліни
«*Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти*»
затвердженої на засіданні Вченої ради НПУ імені М. П. Драгоманова
«___» _____20__р., протокол № ____ .

Розробники програми: Чайченко В.Ф., канд.пед.наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки та методики початкового
навчання

«___» _____2021 року, протокол № _____

Завідувач кафедри

(підпис)

Матвієнко О.В.
(прізвище, ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка (шифр і назва)	Нормативна (за вибором)	
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): 013 Початкова освіта	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		2-й	2-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: 2 самостійної роботи студента – 64	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Лекції	
		16 год.	год.
		Семінарські	
		10 год.	год.
		Лабораторні	
		-	год.
		Самостійна робота	
64 год.	год.		
		Вид контролю: залік	

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “*Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти*” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра напрямом 01 Освіта, освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр», спеціальності 013 Початкова освіта.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є методологія і методи вимірювання різноманітних педагогічних феноменів та моніторингу якості освіти в загальноосвітніх та вищих навчальних закладах.

Міждисциплінарні зв’язки:

Вивчення дисципліни ґрунтується на засвоєнні студентами філософії, педагогіки, загальної та вікової психології, основ наукових досліджень.

Теоретичним підґрунтям курсу є: наукознавство, філософія, філософія

науки, педагогіка, психологія, соціологія, статистика.

Складовими елементами є загальні основи наукознавства, методологія і методи науково-дослідної роботи в галузі педагогіки та психології, методика організації моніторингу якості освіти в загальноосвітньому та вищому навчальному закладі.

Програма навчальної дисципліни складається з двох модулів:

1. Основи педагогічних вимірювань.
2. Основи моніторингових досліджень якості освіти.

Метою навчальної дисципліни є формування компетентностей майбутніх педагогічних працівників з питань організації і проведення педагогічних вимірювань і моніторингу якості освітньої діяльності.

Завдання курсу:

- ◆ Розвиток у майбутніх викладачів ВНЗ компетентності щодо моніторингової діяльності в сфері освіти.
- ◆ Озброєння студентів знаннями методології та методики педагогічних вимірювань та моніторингу якості освітньої діяльності.
- ◆ Формування практичних навичок і вмінь розробки програми, організації та проведення педагогічних вимірювань і моніторингу якості освіти в загальноосвітніх та вищих навчальних закладах з використанням тестових технологій.

Основні результати навчання і компетентності

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1.	<p><i>Знати</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ понятійно-категоріальний науковий апарат педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти. <p><i>Вміти</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ аналізувати, узагальнювати та впроваджувати передовий педагогічний досвід у здійснення педагогічних вимірювань і моніторингу якості освіти в загальноосвітніх та вищих навчальних закладах; ◆ створювати інформаційно-комунікаційне забезпечення курсу. ◆ забезпечувати міждисциплінарні зв'язки курсу з іншими дисциплінами. 	<p><i>Загальні компетентності</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Набуття знань методології та методики педагогічних вимірювань та моніторингу якості освітньої діяльності. ◆ Відкритість до застосування відповідних компетентностей у широкому діапазоні можливих місць роботи та у повсякденному житті.
2.	<p><i>Знати</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ методологію та методи здійснення педагогічних вимірювань і моніторингу якості освіти в загальноосвітніх та вищих навчальних закладах; ◆ вимоги до конструювання вимірювальних процедур з використанням тестових технологій та особливості комп'ютерного тестування. <p><i>Вміти</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ визначати об'єкт педагогічного вимірювання; ◆ добирати процедури педагогічного вимірювання, адекватні його об'єкту; ◆ планувати й проводити моніторингові процедури; ◆ використовувати на практиці тестові завдання різних форм; ◆ обробляти й інтерпретувати результати педагогічних вимірювань. 	<p><i>Спеціальні компетентності</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Вміння розробки програми, організації та проведення педагогічних вимірювань і моніторингу якості освіти в загальноосвітніх та вищих навчальних закладах з використанням тестових технологій.

Модуль 2. Основи педагогічних вимірювань

Тема 1. Теоретичні основи педагогічних вимірювань.		2			4							
Тема 2. Основні поняття теорії вимірювань, їх сутність і взаємозв'язок.					6							
Тема 3. Стандарти в освіті			2									
Тема 4. Об'єкти педагогічного вимірювання.					4							
Тема 5. Вимірювальні шкали та їх показники.					6							
Тема 6. Процедури педагогічних вимірювань		2			6							
Тема 7. Тест як засіб педагогічного вимірювання			2		4							
Тема 8. Теорія і практика конструювання тестів		2										
Тема 9. Комп'ютерні технології у тестуванні			2		4							
Тема 10 Статистична обробка даних у педагогічному дослідженні					10							
Разом за модулем 2												
<i>Усього годин</i>		16	10		64							

IV. Зміст дисципліни

№ з/п	3.1. Назва модулів, тем та їх зміст	К-сть годин	
		Всього	в т.ч. лекцій
1.	<p style="text-align: center;">Модуль 1. Основи моніторингових досліджень якості освіти</p> <p><i>Тема 1.</i> Науково-теоретичні основи моніторингу якості освіти.</p> <p><i>Тема 2.</i> Структурні компоненти якості освіти.</p> <p><i>Тема 3.</i> Міжнародні моніторингові порівняльні дослідження якості освіти</p> <p><i>Тема 4.</i> Національні системи моніторингу якості освіти</p> <p><i>Тема 5.</i> Вимоги до організації та здійснення моніторингу якості освітньої діяльності у загальнонавчальних закладах.</p> <p><i>Тема 6.</i> Зовнішнє незалежне оцінювання (ЗНО)</p> <p><i>Тема 7.</i> Тести навчальних досягнень учнів. Їх класифікація. Переваги та недоліки тестування.</p> <p><i>Тема 8.</i> Моніторинг якості базової підготовки фахівця у ВНЗ.</p> <p><i>Тема 9.</i> Методи та прийоми моніторингу якості освітньої діяльності навчального закладу.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Локшина О.І. Моніторинг якості освіти: світовий досвід //Київ: Педагогіка і психологія, №1 (XXXVIII)'03. - С. 108-116. 2. Лукіна Т.О. Моніторинг якості освіти: теорія і практика – К.: Вид. дім «Шкільний світ»: Вид. Л.Галіцина, 2006. –128 с. 3. Моніторинг якості освіти: світові досягнення та українські перспективи/ За заг. ред. О.І. Локшиної К.: К.І.С, 2004. 128 с. 		6

2	<p>Модуль2. Основи педагогічних вимірювань</p> <p><i>Тема 1.</i> Теоретичні основи педагогічних вимірювань.</p> <p><i>Тема 2.</i> Основні поняття теорії вимірювань, їх сутність і взаємозв'язок .</p> <p><i>Тема 3.</i> Стандарти в освіті</p> <p><i>Тема 4.</i> Об'єкти педагогічного вимірювання.</p> <p><i>Тема 5.</i> Вимірювальні шкали та їх показники.</p> <p><i>Тема 6.</i> Процедури педагогічних вимірювань</p> <p><i>Тема 7.</i> Тест як засіб педагогічного вимірювання</p> <p><i>Тема 8.</i> Теорія і практика конструювання тестів</p> <p><i>Тема 9.</i> Комп'ютерні технології у тестуванні</p> <p><i>Тема 10.</i> Статистична обробка даних у педагогічному дослідженні</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Булах І.Є., Мруга М.Р. Створюємо якісний тест: Навч. посібник.– К.: Майстер-клас,– 2006 – 160 с. 2. Вимірювання в освіті: Підручник / За редакцією О.В. Авраменко.– Кіровоград: Лисенко В.Ф., 2011. – 360 с. 3. Майоров А.Н. Теорія і практика створення тестів для системи освіти. – Львів., 2001. - 296 с. 4. Педагогічне оцінювання і тестування. Правила, стандарти, відповідність. Наукове видання / Я.Я.Болюбаш, І.Є.Булах, М.Р.Мруга, І.В.Філончук.– К.: Майстер-клас, 2007.– 272 с. 	10
---	---	----

4.2. Плани семінарських, практичних, лабораторних занять

Практичну роботу студентів доцільно організувати у різних формах:

- участь в обговореннях під час аудиторних занять (лекцій і практичних занять);
- проходження різноманітних тестувань у процесі роботи над курсом;
- розробка предметного тесту — тематичного тесту за однією з тем курсу за спеціальністю студента (для початкової або вищої школи) для комп'ютерного тестування (у середовищі однієї з запропонованих оболонок) або для бланкового тестування.

Розроблення предметного тесту доцільно розглядати як провідну лінію практичної роботи студентів. Вона повинна стимулювати активну і практико-орієнтовану роботу студентів і включати в себе всі етапи розроблення тесту:

- проектування тесту: визначення цілей тестування; проектування змісту тесту, що відповідає програмі відповідного курсу;
- розроблення специфікації тесту (матриці тесту).
- розроблення тестових завдань на основі специфікації тесту з використанням різних форматів (за доцільними таксономіями (наприклад, Блума), освітніми стандартами та програмовими вимогами).
- розроблення критеріїв оцінювання завдань (рубрик) для оцінювання завдань із розгорнутою формою відповіді.
- розроблення схеми оцінювання результатів тестування (правильні відповіді на завдання (ключі) та їх вага).
- апробація тесту (у навчальному закладі або на групі студентів курсу).
- перевірка, оцінювання і шкалювання результатів тестування.
- інтерпретація результатів та аналітичні дослідження (обчислення тестологічних характеристик тестових завдань і тесту в цілому).

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Булах І.Є., Мруга М.Р. Створюємо якісний тест: Навч. посібник.— К.: Майстер-клас,— 2006 – 160 с.
2. Вимірювання в освіті: Підручник / За редакцією О.В. Авраменко.— Кіровоград: Лисенко В.Ф., 2011. – 360 с.
3. Майоров А.Н. Теорія і практика створення тестів для системи освіти. – Львів., 2001. - 296 с.
4. Педагогічне оцінювання і тестування. Правила, стандарти, відповідність. Наукове видання / Я.Я.Болюбаш, І.Є.Булах, М.Р.Мруга, І.В.Філончук.— К.: Майстер-клас, 2007.— 272 с.

4.3. Організація самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів передбачає вивчення нормативних документів та передового педагогічного досвіду вчителів-новаторів з організації та проведення загальнодержавного моніторингового дослідження в умовах НУШ

ЗМІСТ

1. Стратегічні питання освітніх оцінювань
2. Стратегія розвитку освітніх оцінювань у сфері загальної середньої освіти в Україні до 2030 року
3. Загальнодержавне моніторингове дослідження якості початкової освіти «*Стан сформованості читацької та математичної компетентностей випускників початкової школи загальноосвітніх навчальних закладів*»:
 - Програма загальнодержавного моніторингового дослідження
 - Інструкція щодо проведення ЗМД
 - Структура і зміст анкет та практичних тестів, що використовуються у процесі оцінювання читацької та математичної компетентностей
 - Аналітичний звіт результатів за попередні навчальні роки
 - План заходів із реалізації ЗМД у 2020-2021 н.р.
1. Вивчення нормативних документів та передового педагогічного досвіду вчителів-новаторів з організації та проведення державної підсумкової атестації (ДПА)

ЗМІСТ

- ДПА у 2020/2021 навчальному році: з чого складатимуть і в якій формі проводитимуть
- Перелік навчальних предметів для проведення державної підсумкової атестації у 4, 9 та 11 (12) класах. Які це предмети та в яких формах відбуватиметься атестація?
- Методичні рекомендації щодо укладення завдань для державної підсумкової атестації в закладі освіти.
- Наказ МОН «Про проведення в 2020/2021 навчальному році державної підсумкової атестації осіб, які здобувають загальну середню освіту»

За наслідками роботи підготувати **портфоліо матеріалів** на тему: «*Стратегічні питання моніторингових досліджень в умовах НУШ. «Організація та проведення державної підсумкової атестації»*»

4.3. Орієнтовний перелік індивідуальних завдань

Проходження Модулю «Онлайн – тестування у школі»

Головна мета модулю - створити підґрунтя для обміну новими цікавими ідеями та результатами впровадження онлайн-тестування в освітній процес.

Вміти:

- працювати з сервісом онлайн-тестів
- створювати онлайн-тести різного рівня складності
- залучати онлайн-тести на різних етапах уроку
- будувати цікавий урок виключно на онлайн-тестуванні
- організовувати виховну роботу, зокрема роботу з батьками, використовуючи онлайн-тести
- використовувати онлайн-тести разом із сучасними навчальними прийомами

ЗМІСТ

1. Теоретичні засади використання онлайн-тестів у роботі вчителя

- Тестування та онлайн-тестування: місце активності у навчальному процесі
- Переваги онлайн-тестування: український та світовий досвід.
- Недоліки роботи з тестами та онлайн-тестами
- Чому варто використовувати онлайн-тести на уроках та у позаурочній роботі?

2. Практика використання онлайн-тестів у навчально-виховному процесі

- Принципи роботи з онлайн-тестами
- Особливості використання онлайн-тестів у роботі з різними віковими групами школярів
- Онлайн-тести на різних етапах проведення уроку і вивчення теми
- Онлайн-тести у виховній роботі, командоутворенні та роботі з батьками
- Онлайн-тести у проєктній роботі
- Організація квестів з використанням тестів та онлайн-тестів
- Розвиток ключових компетентностей
- Підвищення мотивації до навчання завдяки використанню онлайн-тестів

3. Робота з ресурсом онлайн-тестів

- Як створити тест
- Як додати опис тесту та редагувати чернетку
- Як створювати різні типи запитань
- Використання зображень та спеціальних символів під час створення тестів
- Фінальна робота над тестом та його публікація
- Робота з онлайн-тестами колег
- Онлайн-тести як домашнє завдання
- Робота в режимі реального часу
- Як роздрукувати тест чи використовувати його як флеш-картки
- Робота з результатами тестування
- Інтеграція з Google Classroom

V. Контроль якості знань студентів

Навчальні досягнення студентів з усіх видів робіт оцінюються кількісно відповідно до шкали, наведеної у «Положенні про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Основними засобами діагностики успішності навчання є такі види робіт:

1. Виконання тестових завдань з метою перевірки рівня засвоєння теоретичного матеріалу за навчальними темами.
2. Виконання студентами самостійних дослідницьких завдань.
3. Виконання модульної контрольної роботи.
4. Виконання підсумкової контрольної роботи.
5. Опрацювання дидактико-методичної літератури.
6. Виконання індивідуальних науково-дослідних завдань.

Критерії та показники оцінювання:

1. Якість знань (правильність, повнота, глибина, системність, дієвість, узагальненість, міцність).
2. Ступінь сформованості професійних умінь з дисципліни.
3. Ступінь самостійності в навчальній діяльності.
4. Досвід творчої пошукової діяльності

VII. Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу

Основна література

1. Аванесов В.С. Композиция тестовых заданий. - М.: Центр тестирования, 2002.
2. Булах І.Є., Мруга М.Р. Створюємо якісний тест: Навч. посібник.– К.: Майстер-клас,– 2006 – 160 с.
3. Вайс К.Г. Оцінювання: Методи дослідження програм та політики. К.: Основи, 2000.
4. Вимірювання в освіті: Підручник / За редакцією О.В. Авраменко.– Кіровоград: Лисенко В.Ф., 2011. – 360 с.
5. Зовнішнє незалежне оцінювання навчальних досягнень випускників загальноосвітніх навчальних закладів. 2008 р.: Інформаційні матеріали/ Український центр оцінювання якості освіти: Уклад.: І.Л.Лікарчук (наук. ред.) та ін. – К., 2007. – 288 с.
6. Качалова Л.П. Педагогический мониторинг: Процессы интеграции психолого-педагогических знаний будущего учителя // Стандарты и мониторинг в образовании. – 1999. – №6. – С. 31–34.
7. Локшина О.І. Моніторинг якості освіти: світовий досвід //Київ: Педагогіка і психологія, №1 (XXXVIII)'03. - С. 108-116.
8. Лукіна Т.О. Моніторинг якості освіти: теорія і практика – К.: Вид. дім «Шкільний світ»: Вид. Л.Галіцина, 2006. –128 с. – (Б-ка —Шкіл. світу||). 20
9. Майоров А.Н. Тесты школьных достижений: конструирование, проведение, использование. – СПб: Образование и культура, 1996.
10. Майоров А.Н. Теория и практика создания тестов для системы образования. – М.:Интеллект – Центр, 2002. – 296 с.
11. Майоров А.Н. Теорія і практика створення тестів для системи освіти. – Львів., 2001. - 296 с.
12. Майоров А.Н. Мониторинг как практическая система //http://www.mto.ru/children/monitoring/system.html.
13. Михайличев Е.А. К понятийному аппарату педагогической диагностики //

ж-л «Педагогическая диагностика», 2004.

14. Моніторинг стандартів освіти / За ред. А.Тайджмана і Т.Н.Послтвейта.- Львів: Літопис, 2003.

15. Моніторинг стандартів освіти/За ред. Лльберта Тайджмана і Т.Невілла Послтвейта. — Львів: Літопис, 2003. - 328 с.

16. Моніторинг якості освіти: світові досягнення та українські перспективи/ За заг. ред. О.І. Локшиної – К.: К.І.С, 2004. –128 с.

17. Орлов А.И. Теория измерений и педагогическая диагностика // ж-л «Педагогическая диагностика», 2004, №2, с. 20-32.

18. Основные результаты международного исследования образовательных достижений учащихся PISA-2000 (краткий отчет). — Москва: Центр оценки качества образования ИОСО РАО, 2002.

19. Педагогічне оцінювання і тестування. Правила, стандарти, відповідність. Наукове видання / Я.Я.Болюбаш, І.Є.Булах, М.Р.Мруга, І.В.Філончук.– К.: Майстер-клас, 2007.– 272 с.

20. Шишов С.Е., Кальней В.А. Мониторинг качества образования в школе. — М.: Российское педагогическое агентство, 1998. — 354 с.

21. Шишов С.Е., Кальней В.А. Школа: мониторинг качества образования. — М.: Российское педагогическое общество, 2000. — 320 с.

Додаткова література

1. Анастаси А., Урбина С. Психологическое тестирование. – СПб.: Питер, 2002. – 688 с.

2. Бурлачук Л.Ф., Морозов СМ. Словарь-справочник по психологической диагностике. - К.: Наукова думка, 1989.

3. Гопкінз Д. Оцінювання для розвитку школи. -Львів: Літопис, 2003.

4. Ингенкамп К. Педагогическая диагностика. -М.: Педагогика, 1991.

5. Лукіна Т.О. Державна політика забезпечення якості загальної середньої освіти // Економіка України. - 2004. - №6. - С. 64-71.

6. Основы педагогических технологий. Краткий толковый словарь. — Екатеринбург: Изд-во УРГПУ, 1995.

7. Скребець В.О. Основи психодіагностики. — К.: Слово, 2003.

8. Субетто А.И. Проблема качества высшего образования в контексте глобальных и национальных проблем общественного развития (философия качества образования). – СПб; Кострома, 2000.
9. Чельшкова М.Б. Теория и практика конструирования педагогических тестов: Учебное пособие. - М.:Логос, 2002. - 432с 22

Ресурси

Інформацію про особливості створення національних стандартів освіти та впровадження тестування і моніторингових досліджень матеріали розміщено на web–сторінках:

1. www.mon.gov.ua – веб-сторінка Міністерства освіти і науки України.
2. www.nbu.gov.ua – веб-сторінка бібліотеки ім.Вернадського.
3. www.testportal.com.ua – веб-сторінка Українського центру оцінювання якості освіти.
4. The Condition of Education 2004 Report / <http://nces.cd.gov> .
5. Education at a Glance 2001, 2002, 2003, 2004. / <http://www.oecd.org/document>
6. European Report on the Quality of School Education. Sixteen Quality Indicators. Report based on the work of the Working Committee on Quality Indicators. / <http://europa.eu.int>
7. Global Education Digest 2004: Comparing Education Statistics across the World./ <http://www.uis.unesco.org>.
8. Monitoring the Standards of Education. Papers in Honour of John Keeves. Ed. By A.C.Tuijman and T.N.Postlethwaite. - Pergamon, 1994. - 266 p. 14. <http://nces.ed.gov/programs/coe/kist/index.asp> .
9. Educational Assessment, www.inep.pov.br
10. IEA Third International Mathematics and Science Study (TIMSS 1994-95). General Report, www.oecd.org
11. Knowledge and Skills for Life. First Results from PISA 2000. Executive Summary. OECD, 2001. - www.pisa.oecd.org
12. PIRLS 2001. International Report www.timss.bc.edu/pirls2001i/PIRLS2001 23